

HYDROGEOLOGICKÝ PRŮZKUM VERSUS STUDNA

Podle ustanovení § 8 odst. 3 písm. a) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), v platném znění, není povolení k nakládání s vodami třeba k čerpacím pokusům při provádění hydrogeologického průzkumu nebo při průzkumu vydatnosti zdrojů podzemních vod, pokud mají trvat méně než 14 dnů a odběr vody v této době nepřekročí 1 l/s. Hydrogeologický průzkum je jedním z druhů geologických prací, konkrétně geologického průzkumu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, v platném znění. Podle ustanovení § 55 odst. 2 vodního zákona se za vodní díla podle tohoto zákona nepovažují průzkumné hydrogeologické vrty a další zařízení realizovaná v rámci geologických prací.

Průzkumný hydrogeologický vrt se tedy podle ustanovení § 55 odst. 2 vodního zákona nepovažuje za vodní dílo a tudíž nepodléhá stavebnímu povolení k vodnímu dílu podle ustanovení § 15 vodního zákona.

Co je třeba k povolení studny, nebo průzkumného vrtu ? Čím začít ?

K povolení studny potřebujete hydrogeologický průzkum, provedený pod vedením odborně způsobilé osoby - odpovědného řešitele geologických prací z oboru hydrogeologie, kterému vydalo osvědčení o odborné způsobilosti Ministerstvo životního prostředí. **Pouze tyto osoby jsou oprávněny vypracovávat hydrogeologické posudky a provádět hydrogeologický průzkum.** Průzkumné vrty smějí být prováděny jedinečně pod jeho vedením, za podmínek stanovených zákonem č. 62/1988 Sb. ve znění pozdějších předpisů. **Seznam odpovědných řešitelů najdete na www.studny.info/informacni_centrum/osvedceni_1_6_01.htm, u osob, které zde nenajdete, by muselo jít o zcela nově vydané oprávnění. Protože se hojně vyskytují falešná kulatá razítka, nechte si předložit Osvědčení o odborné způsobilosti, vydané Ministerstvem životního prostředí.**

Dřív než se rozhodnete dělat studnu, obraťte se na oprávněnou hydrogeologickou firmu aby posoudila Váš pozemek, navrhla Vám nejvhodnější způsob, jak na něm zřídit zdroj podzemní vody a odhadla, kolik Vás to bude stát. Firmy, které mají zaručeně oprávnění provádět hydrogeologické práce, najdete na serveru www.geolog.cz/geologie.

Pokud usoudíte, že náklady na studnu nejsou nad Vaše možnosti, objednejte si u hydrogeologa její projekt. Zaručeně oprávněné zeměvrtné a studnařské firmy najdete na serveru www.geolog.cz/studny_a_vrty. Nejrozumnější je nechat Vašeho hydrogeologa, aby Vám doporučil zeměvrtnou, nebo studnařskou firmu podle toho, jestli je její technologie vhodná do Vašich podmínek a jaké má zkušenosti s kvalitou její práce. Nevybírejte si vrtné a studnařské firmy podle nejlevnější ceny za metr, protože u srovnatelných technologií jsou konečné fakturace prakticky stejné. Při obvyklých hloubkách se stokoruna za metr výrazně neprojevuje a pokud někde ušetříte pár tisícovek, tak Vás o ně v konečném zúčtování připraví buď neočekávané vícepráce, nebo dražší materiál, anebo neopravitelné vady.

Postup při zřizování studny.(zákony a předpisy o studnách najdete na serveru www.geolog.cz/zakony .)

Současné právní předpisy umožňují vyhloubit studnu **buď**: Jako **geologické průzkumné dílo**, které se až následným vodoprávním rozhodnutím stane studnou. Do té doby z něj lze

odebírat vodu jediné v rámci geologického průzkumu při čerpací zkoušce trvajícím méně než 14 dní, pokud odběr v této době nepřekročí 1 l s^{-1} . Převést vyhloubené průzkumné dílo na studnu lze jediné v případě, že to není v rozporu se schváleným územním plánem a územními rozhodnutími. Podle §44 zákona č. 114/1992 Sb. nelze na území národních parků a chráněných krajinných oblastí vydat bez souhlasu orgánu ochrany přírody rozhodnutí o povolení k nakládání s vodami a k vodohospodářským dílům a povolení k některým činnostem či udělení souhlasu podle vodního zákona.

anebo : jako stavbu vodního díla, povolenou na základě výsledků hydrogeologického průzkumu a čerpacích zkoušek vodních zdrojů. K povolení stavby studny je třeba povolení vodoprávního úřadu k nakládání s vodami, ke kterému se ze zákona musí vyjádřit odpovědný řešitel geologických prací z oboru hydrogeologie. Ten ale může ve většině případů takové vyjádření vydat až na základě vyhodnocení průzkumného díla - vrtu. Kromě řídkých případů, jako jsou pozemky v údolním náplavu řek a potoků, je proto vždy nutné hloubit studnu pod vedením hydrogeologa jako průzkumné dílo a teprve po jeho vyhodnocení žádat o povolení stavby studny z tohoto průzkumného díla.

Předepsané úkony při provádění hydrogeologického průzkumu:

1. Vypracování a schválení projektu geologických prací a jejich zaevidování odpovědným řešitelem v Geofondu České geologické služby.

Oprávněná řešitelská organizace vypracuje projekt geologického průzkumu. Po projednání zásahů do práv chráněných zvláštními předpisy schválí stavebník projekt geologického průzkumu vypracovaný řešitelskou firmou a odpovědný řešitel ho ještě před zahájením prací zaeviduje v Geofondu.

2. Zaslání projektu krajskému úřadu.

Oprávněná řešitelská organizace odešle projekt geologického průzkumu krajskému úřadu nejméně 30 dní před zahájením prací, jestliže projekt obsahuje strojní vrtné práce hlubší než 30 m, anebo jestliže jejich celková délka přesahuje 100 m.

Krajský úřad se k projektu do 30 dnů vyjádří z hlediska ochrany životního prostředí a v odůvodněných případech může zadavateli uložit opatření expertního posouzení Českou geologickou službou, biologického hodnocení, anebo jiného odborného posouzení nebo podkladu. V takovém případě se zahájení těchto prací na přiměřenou dobu odloží.

3. Ohlášení obci.

Protože se jedná o geologické práce spojené se zásahem do pozemku, je oprávněná řešitelská organizace povinna oznámit nejméně 15 dní předem účel, rozsah a předpokládanou dobu provádění prací obci, na jejímž území mají být provedeny.

4. Ohlášení báňskému úřadu

Vrtné práce hlubší než 30 m musí zeměvrtná firma ohlásit obvodnímu báňskému úřadu nejméně 8 dní předem . Totéž musí učinit při přerušení prací na dobu delší než třicet dnů a před jejich obnovením.

5. Vstup na cizí pozemky

Při záměru provádět geologické práce spojené se zásahem do pozemku jsou firmy povinny před vstupem na cizí pozemek uzavřít s vlastníkem pozemku nebo, není-li možné zjistit vlastníka, s nájemcem pozemku písemnou dohodu.

6. Zajištění nebo likvidace průzkumného díla

Po ukončení průzkumných prací se úspěšné dílo musí zajistit, aby nedošlo ke zmaření dosavadních prací, neúspěšné dílo se likviduje. Zajištění, nebo likvidace průzkumného díla je součástí geologických prací a řídí je proto odpovědný řešitel geologických prací. Musí zajistit bezpečnost povrchu i z hlediska pozdějších účinků díla na povrch, zamezit narušení režimu podzemních vod, zabránit volnému unikání podzemní vody a vnikání povrchové vody do podzemních prostorů a vod. Za zajištění či likvidaci průzkumného díla odpovídá firma, která dílo uskutečnila a vyhotovuje se o něm protokol.

7. Závěrečná zpráva

Řešitelská firma vypracuje závěrečnou zprávu průzkumu, výtisk č. 1 s originály protokolů o provedených zkouškách a další objednané výtisky odevzdá objednateli a jeden výtisk předá do archivu České geologické služby - Geofondu. Optimální je, když je závěrečná zpráva zpracována ve spolupráci s autorizovaným inženýrem z oboru vodohospodářských staveb tak, aby mohla sloužit jako projektová dokumentace studny při povolovacím řízení.

Předepsané úkony při povolování vodního díla - studny

1. Projekt stavby studny, žádost o územní rozhodnutí a žádost o vyjádření správce povodí (správce povodí v případě, že se nejedná o studnu pro individuální zásobování domácnosti vodou).

Na základě výsledků hydrogeologického průzkumu a čerpacích zkoušek vydatnosti vodních zdrojů vypracuje oprávněný projektant projektovou dokumentaci studny. Pokud se nejedná o domovní studnu pro jednotlivou domácnost, musí ji stavebník zaslat správci povodí se žádostí o vyjádření. Stavebník musí požádat příslušný stavební úřad o územní rozhodnutí o umístění stavby studny. Stavební úřad zahájí územní řízení, jehož účastníky jsou navrhovatel, obec a majitelé okolních pozemků a staveb, anebo vydá stavebníkovi potvrzení, že v jeho případě není územní rozhodnutí třeba.

2. Žádost o povolení k nakládání s vodami a o stavební povolení na studnu

Projektovou dokumentaci studny s vyjádřením odpovědného řešitele geologických prací z oboru hydrogeologie a dalšími předepsanými doklady doloží stavebník k vyplněným tiskopisům žádostí o povolení k odběru podzemní vody a o stavební povolení studny, které podá na vodohospodářský úřad.

3. Vodoprávní řízení

Vodoprávní úřad provede vodoprávní řízení, jeho účastníky jsou navrhovatel, obec a majitelé okolních pozemků a staveb. Účastníkem řízení se stane i ten kdo prohlásí, že může být vodoprávním rozhodnutím omezen ve svých právech či povinnostech a to až do té doby, než se

prokáže opak. Práce s přestavbou průzkumného díla na studnu nelze zahájit, dokud vodohospodářské rozhodnutí nenabude právní moci. Účastníci řízení musí být vyzoomněni nejméně 7 dní předem. Odvolací lhůtu proti vydanému vodoprávnímu rozhodnutí mají 15 dní po doručení.

4. Ohlášení prací báňskému úřadu

Pokud se nejedná o administrativní převedení průzkumného díla na studnu, ale o faktickou stavbu studny, hloubené v podzemí do hloubky více než 3 m, anebo vrtané strojně do délky nad 30 m, je provádějící organizace povinna zahájení prací ohlásit obvodnímu báňskému úřadu nejméně 8 dní předem. Totéž musí učinit při přerušení prací na dobu delší než třicet dnů a před jejich obnovením.

5. Průběžné vedení geologické dokumentace při hloubení studny v podzemí

Podle §17 vyhlášky ČBÚ č.55/1996 Sb. je vedení podzemního díla povoleno pouze je-li zpracována a průběžně doplňována geologická dokumentace, která zajišťuje dostatečné informace o geologických poměrech, ve kterých má být dílo vedeno. Pokud se v průběhu výstavby studny hloubené v podzemí do hloubky více než 3 m nepotvrdí předpokládané geologické poměry, musí se před dalším ražením provést dodatečný geologický průzkum.

Podle vyhlášky č. 368/2004 Sb. musí podzemní práce při hloubení studny geologicky dokumentovat odpovědný řešitel geologických prací z oboru hydrogeologie a závěrečnou zprávu uložit v archivu České geologické služby - Geofondu.

Podle ČSN 75 5115 - studny individuálního zásobování vodou, se studny rozlišují podle provedení na studny trubní (vrty) a studny šachtové (klasické "kované")

Na většinu studní se vztahuje Horní právo. Proto zde uvádíme jejich rozdělení z hlediska báňských předpisů.

Definice studny

Podle zákona o vodách je studna **vodní dílo**. Proto je podle stavebního zákona stavbou, kterou nelze provádět svépomocí a k jejímuž povolení je příslušný jedině vodoprávní úřad, který o ní smí rozhodnout teprve na základě platného územního rozhodnutí, vydaného obecným stavebním úřadem. **Podle ČSN 75 5115** - studny individuálního zásobování vodou, se **studny dělí na studny šachtové** (klasické studny o světlosti zpravidla 1 m a více) a **studny trubní** (vrty) a podle účelu na studny veřejné, neveřejné a požární.

Podle báňských předpisů je studna **svislé dílo** (šachtice, jáma či vrt), **určené k vodohospodářským účelům**. Báňské předpisy rozlišují **čtyři druhy staveb studní** prováděných v předem zjištěných hydrogeologických poměrech a **průzkumná díla**. **Celkem tedy rozlišují pět druhů studní:**

1. **stavba studny hloubené v podzemí**, jako stavební zemní práce - **šachtice do hloubky 3 m**
2. **stavba studny vrtané strojně**, jako stavební zemní práce - **vrt s délkou do 30 m**

3. **stavba studny vrtané** jako stavební zemní práce - **vrt s délkou nad 30 m**
4. **stavba studny hloubené v podzemí - šachtice či jáma do hloubky nad 3m.** Za stavbu studny hloubené v podzemí se považují i **velkopřůměrové vrty** a protlaky, **pokud mají charakter podzemního díla, ve kterém se mohou zdržovat osoby.**
5. **hydrogeologické průzkumné dílo**, vrt i šachtice jakékoliv hloubky. **Studnou ve smyslu vodního zákona se stane teprve vodoprávním rozhodnutím o povolení z něj zřídit studnu.**

S vyšším číslem druhu studny rostou nároky na formu zpracování geologické dokumentace, na kvalifikaci projektanta a na kvalifikaci pracovníka, který řídí realizaci studny.

1. **Stavby studní hloubených v podzemí do hloubky nanejvýš 3 m, anebo vrtaných malým průměrem do délky nanejvýš 30 m** je oprávněn projektovat autorizovaný inženýr v oboru vodohospodářské stavby a pod jeho vedením je může podle schváleného projektu realizovat firma s předmětem činnosti "provádění staveb, jejich změn a odstraňování". Průzkum staveniště musí být řešen v rámci projektu stavby.
2. **Stavby studní vrtaných přes 30 m** jsou oprávněni projektovat a práci na nich řídit jedině pracovníci, kteří mají k takové činnosti osvědčení o odborné způsobilosti vydané obvodním báňským úřadem a kteří se každé tři roky podrobují periodickému přezkoušení z báňských předpisů. Provádění těchto studní není živností, a proto je smí je realizovat jen firma, která má k příslušné práci oprávnění vydané obvodním báňským úřadem. Provádějí se podle projektu rozděleného na geologickou a technickou část. Každá z nich musí obsahovat předepsané údaje.
3. **Stavby studní hloubených v podzemí a hlubších než 3 m , anebo vrtaných velkým průměrem, takže mají charakter podzemního díla ve kterém se mohou zdržovat osoby**, jsou oprávněni projektovat a práci na nich řídit jedině pracovníci, kteří mají k takové činnosti osvědčení o odborné způsobilosti vydané obvodním báňským úřadem a kteří se každé tři roky podrobují periodickému přezkoušení z báňských předpisů. Provádění těchto studní není živností, a proto je smí je realizovat jen firma, která má k příslušné práci oprávnění vydané obvodním báňským úřadem. Je dovoleno je hloubit jen tehdy, je-li k nim zpracována a doplňována geologická dokumentace, která zajišťuje dostatečné informace o geologických poměrech, ve kterých má být dílo vedeno. Pokud zjištěné geologické podmínky neodpovídají jejímu předpokladu, musí být hloubení zastaveno a musí se provést dodatečný geologický průzkum.
4. **Průzkumná díla (vrty i šachtice)** jsou oprávněny projektovat, provádět a vyhodnocovat jedině firmy u kterých tuto činnost řídí **odpovědný řešitel geologických prací z oboru hydrogeologie** s osvědčením odborné způsobilosti vydaným Ministerstvem životního prostředí ČR. Přílohou jejich projektu je **projekt technických prací** vypracovaný jejich provozovatelem.

Odpovědný řešitel geologických prací z oboru hydrogeologie odpovídá za projektování, provádění a vyhodnocování hydrogeologických prací. Osvědčení o odborné způsobilosti mu vydává Ministerstvo životního prostředí. V průběhu prací přizpůsobuje řešení geologického úkolu a provádění prací přírodním podmínkám a čerstvě získaným

poznatkům. Je-li to třeba, tak navrhuje změny projektu a popřípadě i zastavení prací, nelze-li dosáhnout jejich cíle.

Hydrogeologický průzkum

Podle § 9 odst. (1) zákona č. 254 / 2001 Sb. **musí být každá žádost o povolení nakládání s podzemními vodami doložena vyjádřením odpovědného řešitele geologických prací z oboru hydrogeologie.** To ostatně vyžadují i bezpečnostní předpisy. Podle §17 vyhlášky č. 324 / 1990 Sb. se průzkum přírodních podmínek nevyžaduje pouze u výkopu do hloubky maximálně 2 m, pokud jsou známy geologické a hydrogeologické poměry a fyzikálně mechanické vlastnosti zemín z předcházejícího provádění zemních prací. Průzkumné vrty a průzkumné šachtice jsou technická díla hydrogeologického průzkumu. **Kromě vzácných případů studní hloubených v monotónním náplavu velké řeky může odpovědný řešitel podat své vyjádření jedině na základě vyhodnocení průzkumného vrtu.**

Hydrogeologické práce jsou:

- vyhledávání a průzkum podzemních vod včetně přírodních vod léčivých, minerálních a termálních
- ověřování jejich využitelných zásob, zkoumání negativních vlivů na jejich jakost a množství, jakož i zpracování geologických podkladů pro jejich využívání a ochranu
- zjišťování hydrogeologických poměrů území

Hydrogeologické práce

- **prováděné v rámci podnikatelské činnosti**
- **spojené se zásahem do pozemku**
- **jejichž výsledky slouží k plnění práv a povinností orgánů veřejné správy**

smějí podle zákona č. 66/1988 Sb. ve znění pozdějších předpisů projektovat, provádět, a vyhodnocovat jedině organizace u kterých to řídí "**odpovědný řešitel**" s osvědčením od Ministerstva životního prostředí, že je **odborně způsobilý** projektovat, provádět a vyhodnocovat geologické práce z oboru hydrogeologie.

Tzv. "průzkumné", nebo "zkušební" vrty, které vrtaři provádějí na počkání, nebo na pouhé ohlášení obci, nejsou průzkumným dílem, nýbrž stavbou provedenou bez povolení. Podle stavebního zákona je stavební úřad při jejich zjištění povinen okamžitě ukončit řízení o jejich povolení a zahájit řízení o odstranění nepovolené stavby. Výsledkem tohoto řízení nemusí být nařízení k odstranění stavby, pokud se ukáže, že není v rozporu s chráněnými zájmy a pokud stavebník alespoň dodatečně předloží dokumentaci, požadovanou k jejímu povolení. Stavebník i provádějící firma se ale dopustili přestupku a stavební zákon nařizuje, aby byl stavebník potrestán pokutou 25 tisíc až 50 tisíc Kč a firma pokutou až 500 tisíc Kč.